

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Metodologia i historia archeologii

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeometria Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Chemii Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 02ARCS.24K.01484.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Danuta Minta-Tworzowska	
Prowadzący zajęcia	Danuta Minta-Tworzowska	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Zaliczenie z oceną - Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy o związkach archeologii z innymi naukami humanistycznymi i empirycznymi oraz miejscu archeologii w obrębie nauk humanistycznych; o koncepcjach kultury; sposobach uprawiania nauki i ich wpływie na formułowanie i rozwiązywanie problemów badawczych w archeologii; o historii myśli archeologicznej w kontekście współczesnych orientacji teoriopoznawczych.
C2	Uświadomienie związku pomiędzy filozofią, orientacjami teoretycznymi a praktyką badawczą i w konsekwencji wynikami badań.
C3	Wyrobienie umiejętności aplikacji określonych metod badawczych definiowanych w kontekście świadomego wyboru płaszczyzny teoretycznej w celu wyjaśniania zjawisk z przeszłości; prawidłowego posługiwania się podstawowymi pojęciami i terminami oraz krytycznego czytania tekstów archeologicznych.

Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie historię współczesnej archeologii pod kątem zmian jej teorii i metodologii.	ARC_K2_W01, ARC_K2_W02, ARC_K2_W05, ARC_K2_W06	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
W2	zna i rozumie współczesną rolę archeologii.	ARC_K2_W03, ARC_K2_W12	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
W3	zna określone pojęcia stosowane w archeologii (kultura, wspólnota komunikatywna itp.) oraz z zakresu podstawowych paradygmatów archeologicznych.	ARC_K2_W01, ARC_K2_W02, ARC_K2_W03, ARC_K2_W05, ARC_K2_W06, ARC_K2_W07, ARC_K2_W12	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
W4	zna różne ujęcia źródeł archeologicznych i ich możliwości poznawcze.	ARC_K2_W01, ARC_K2_W02, ARC_K2_W03, ARC_K2_W05, ARC_K2_W06, ARC_K2_W07, ARC_K2_W12	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
W5	rozumie szczegółową terminologię archeologiczną i rozumie metody analizy i interpretacji w archeologii w ramach wybranych paradygmatów.	ARC_K2_W01, ARC_K2_W02, ARC_K2_W03, ARC_K2_W05, ARC_K2_W06, ARC_K2_W07, ARC_K2_W12	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	potrafi samodzielnie zdobywać i integrować wiedzę z zakresu archeologii i innych nauk	ARC_K2_U01, ARC_K2_U03	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
U2	potrafi interpretować i analizować prace innych autorów z zakresu teorii i metodologii archeologii	ARC_K2_U01, ARC_K2_U02, ARC_K2_U03, ARC_K2_U06	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
U3	potrafi formułować własne opinie i argumentować na ich rzecz na temat kierunków badawczych w archeologii, ich podejścia do źródeł archeologicznych	ARC_K2_U01, ARC_K2_U02, ARC_K2_U03, ARC_K2_U04, ARC_K2_U05, ARC_K2_U06	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
U4	potrafi formułować opinie na temat nowatorstwa interpretacji archeologicznych i interdyscyplinarnych	ARC_K2_U01, ARC_K2_U02, ARC_K2_U03, ARC_K2_U04, ARC_K2_U05, ARC_K2_U06, ARC_K2_U07	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
U5	potrafi przygotować prace pisemne z zakresu teorii i metodologii archeologii oraz wystąpienia ustne	ARC_K2_U01, ARC_K2_U02, ARC_K2_U03, ARC_K2_U04, ARC_K2_U05, ARC_K2_U06, ARC_K2_U08, ARC_K2_U09, ARC_K2_U10	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
U6	potrafi wskazać związki archeologii z innymi naukami empirycznymi oraz miejsce archeologii we współczesnej nauce.	ARC_K2_U01, ARC_K2_U02, ARC_K2_U03, ARC_K2_U04, ARC_K2_U05, ARC_K2_U06, ARC_K2_U07	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
U7	potrafi omówić założenia, sposoby wnioskowania i interpretacji stosowane w archeologii w ramach danego paradygmatu.	ARC_K2_U01, ARC_K2_U02, ARC_K2_U03, ARC_K2_U04, ARC_K2_U05, ARC_K2_U06	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	jest przygotowana, by uczyć się przez całe życie i pogłębiać wiedzę zdobytą na studiach	ARC_K2_K01	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
K2	jest przygotowana do pracy w grupie, do współdziałania jak i do pracy indywidualnej	ARC_K2_K02	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
K3	jest przygotowany/a do działań na rzecz dziedzictwa archeologicznego, jego zachowania i ochrony w skali regionalnej, a także globalnej	ARC_K2_K05	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K4	jest przygotowany do uczestnictwa w życiu społeczności lokalnych, propagowania wiedzy przy wykorzystaniu różnorodnych środków, w tym mediów	ARC_K2_K06	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Miejsce archeologii wśród nauk empirycznych w tym we współczesnej humanistyce. Zwroty teoretyczne i ich recepcja w archeologii.	W1, W2, W3, W4, W5, U1, K1, K3	Wykład, Konwersatorium
2.	Rola teorii w archeologii - kierunki badawcze we współczesnej archeologii i historia teorii i metodologii archeologii przed rokiem 2000 i po nim.	U1, U2, U3, U4, U5, U7, K2, K3	Wykład, Konwersatorium
3.	Archeologia procesualna: założenia, cele, teorie i metody współpracy z badaniami, praktyczne zastosowania.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2	Wykład, Konwersatorium
4.	Archeologie postprocesualne- krytyka procesualizmu w archeologii, zwroty w humanistyce i ich wpływ na archeologię.	W1, W2, W5, U1, U2, U4, U5, U7, K1, K2	Wykład, Konwersatorium
5.	Najnowsze teorie w archeologii - "zwrot ku rzeczom" i ich konsekwencje w praktyce archeologicznej.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, U5, U7, K1, K2, K3, K4	Wykład, Konwersatorium
6.	Refleksja nad źródłami archeologicznymi - przegląd. Konsekwencje dla badań interdyscyplinarnych.	W1, W2, W5, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2, K3, K4	Wykład, Konwersatorium
7.	Spółeczne role archeologii w teorii i praktyce.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3, K4	Wykład, Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Konwersatorium	Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zaliczenie na podstawie kolokwium pisemnego. Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: • bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się na poziomie minimum 92,0% • dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w zakresie 84,0% - 91,9% • dobry (db; 4,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w zakresie 76,0% - 83,9% • dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w zakresie 68,0% - 75,9% • dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w zakresie 60,0% - 67,9% • niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się wynik poniżej 60,0%
Konwersatorium	Zaliczenie na podstawie prezentacji uwzględniającej wiedzę z wykładów i konwersatorium. Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: • bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się na poziomie minimum 92,0% • dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w zakresie 84,0% - 91,9% • dobry (db; 4,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w zakresie 76,0% - 83,9% • dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w zakresie 68,0% - 75,9% • dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się w zakresie 60,0% - 67,9% • niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się wynik poniżej 60,0%

Literatura

Obowiązkowa

1. P. Bahn, C. Renfrew. 2002. Archeologia. Warszawa
2. J. Thomas. 2000. Interpretive Archaeology. London
3. S. Tabaczyński, A. Marciniak, D. Cyngot, A. Zalewska. 2012. Przeszłość społeczna. Próba konceptualizacji. Poznań

Dodatkowa

1. M. Pawleta. 2016. Przeszłość we współczesności. Poznań

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Konwersatorium	15
Przygotowanie do zajęć	5
Czytanie wskazanej literatury	45
Przygotowanie pracy pisemnej	10

Przygotowanie prezentacji multimedialnej	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ARC_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczenia się przez całe życie, inspirowania i organizowania procesu uczenia również innych osób oraz promowania wiedzy chemicznej i archeologicznej w społeczeństwie
ARC_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współdziałania i pracy w grupie, w szczególności w związku z wykonywaniem zawodu chemika analityka w laboratorium archeologicznym, przyjmując w niej różne, także kierownicze role
ARC_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego uczestnictwa w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa archeologicznego regionalnego i globalnego
ARC_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestnictwa w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów, interesowania się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi, propagowania w społeczeństwie wiedzy z zakresu archeometrii
ARC_K2_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, gromadzić, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy na gruncie chemii i archeologii
ARC_K2_U02	Absolwent/ka potrafi stosować pogłębione umiejętności badawcze w zakresie: a) analizy prac innych autorów, syntezy różnych idei i poglądów, b) doboru metod i konstruowania narzędzi badawczych, pozwalających na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów oraz opracowanie i prezentację wyników
ARC_K2_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę chemiczną i archeologiczną, poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności kierowania własną karierą zawodową
ARC_K2_U04	Absolwent/ka potrafi integrować wiedzę z dziedzin chemii i archeologii oraz zastosować ją w różnych sytuacjach
ARC_K2_U05	Absolwent/ka potrafi przeprowadzać krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów źródeł archeologicznych (artefakty, ekofakty) stosując oryginalne podejścia i uwzględniające nowe osiągnięcia chemii i archeologii
ARC_K2_U06	Absolwent/ka potrafi merytorycznie argumentować z wykorzystaniem własnych opinii oraz poglądów innych autorów, formułować wnioski oraz tworzyć syntetyczne podsumowania
ARC_K2_U07	Absolwent/ka potrafi formułować krytyczne opinie o źródłach archeologicznych z różnych okresów i wybranych regionów na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz tworzyć krytyczne opracowania w różnych formach i różnych mediach
ARC_K2_U08	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami z zakresu archeologii i chemii oraz dyscyplin pokrewnych oraz niespecjalistami w języku polskim i języku angielskim, a także popularyzować wiedzę o archeometrii w kontekście nowatorskich interpretacji analiz przeszłych wytworów kulturowych
ARC_K2_U09	Absolwent/ka potrafi umiejętnie przygotowywać różne prace pisemne w języku polskim i języku angielskim na pogłębionym poziomie
ARC_K2_U10	Absolwent/ka potrafi przygotowywać na pogłębionym poziomie wystąpienia ustne, w języku polskim i języku angielskim, w zakresie archeometrii
ARC_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie przedmiotową i metodologiczną specyfikę nauk ścisłych i humanistycznych, którą potrafi twórczo stosować w archeometrii
ARC_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółową terminologię chemii i archeologii
ARC_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię, teorie, metodologię i metody z zakresu chemii i archeologii
ARC_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie powiązania chemii i archeologii z innymi dyscyplinami, pozwalające na integrowanie perspektyw właściwych dla studiów interdyscyplinarnych
ARC_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie współczesne osiągnięcia chemii i archeologii

Kod	Treść
ARC_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych wytworów kulturowych (artefaktów i ekofaktów) oraz minionych procesów w ramach wybranych tradycji i teorii
ARC_K2_W12	Absolwent/ka zna i rozumie problematykę instytucji kultury związanych z archeologią (dziedzictwem archeologicznym) i współczesnego życia naukowego archeologii oraz działalności popularyzatorskiej